

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPLIMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

Editorial

Puțin timp a mai rămas până când studenții de la masteratul științific, specializările *Teoria și practica administrației publice, Management, Relații internaționale* și masteratul de profesionalizare, specializarea *Drept constituțional și drept administrativ*, învățământ cu frecvență, vor susține tezele de master și vor încheia studiile la Academia de Administrare Publică. Este o perioadă de concentrare și pregătire serioasă pentru masteranzi de examenele de absolvire pentru a finaliza aceste studii cu un bagaj temeinic de cunoștințe și a se încadra ulterior bine pregătiți în serviciul public. Susținerea preliminară a tezelor, programată pentru 18-22 aprilie 2016, este o procedură didactică benefică pentru masteranzi, care le oferă posibilitatea de a prezenta rezultatele cercetărilor,

Susținerea prealabilă a tezelor - evaluare a calității lucrărilor

elaborării și pregătirii tezelor, de a se autoevalua și a lua act de recomandările și sugestiile conducătorilor științifici ai tezelor, a profesorilor de la catedrele de specialitate, membri ai Comisiilor de evaluare, pentru prelucrarea finală a lucrărilor.

Susținerea prealabilă a tezelor este testată și de prevederile Comisiei de asigurare a calității a Academiei de Administrare Publică, care reprezintă o structură consultativă, fondată în scopul promovării politicii de asigurare a calității procesului de formare profesională a specialiștilor în domeniile prestate de Academie. Această evaluare preventivă a tezelor elaborate are menirea de a aprecia calitatea lucrărilor și de îmbunătățire a lor, care ar asigura o bună pregătire a noului contingent de funcționari publici. Or, pregătirea cadrelor înalt calificate de funcționari publici rămâne a fi o problemă de interes național, în condițiile în care administrația publică trece printr-un proces profund de reformare.

Această sarcină revine, în primul rând, catedrelor Academiei de Administrare Publică, calitatea studiilor fiind aici o direcție prioritară în activitatea de fiecare zi a instituției.

Practica anilor precedenți demonstrează că aceste simulări sau repetiții a susținerii finale a tezelor au contribuit la îmbunătățirea cu mult a variantelor finale ale tezelor, majoritatea dintre masteranzi susținând examenele de absolvire pe note bune și foarte bune. Iar aceasta înseamnă că în administrațiile publice de toate nivelurile se vor încadra plener specialiști de înaltă performanță, care își vor aduce contribuția la modernizarea serviciului public, la promovarea imaginii țării pe plan național și internațional. Dar, în primul rând, vor avea de câștigat cetățenii, comunitățile prin prestarea serviciilor publice de calitate.

Fortificarea capacităților funcționarilor publici

Roman CAZAN,

secretar general-adjunct al Guvernului, leader de proiect

Proiectul Twinning „Suport pentru modernizarea serviciului public din Republica Moldova în corespundere cu cele mai bune practici europene” a fost lansat la 16 aprilie 2015 și va fi implementat pe parcursul a doi ani. Acesta este finanțat de către Uniunea Europeană și se realizează de către 4 instituții din Republica Lituania: Oficiul Guvernului Republicii Lituania, Departamentul Serviciului Public, Centrul de Instruire al Ministerului Finanțelor și Agenția pentru Fonduri Sociale Europene, în parteneriat cu instituția beneficiară – Cancelaria de Stat a Republicii Moldova.

Obiectivul general al proiectului este de a contribui la consolidarea capacităților funcționarilor publici din Republica Moldova în corespundere cu standardele Uniunii Europene, prin îmbunătățirea calității cursurilor de instruire și a altor activități de dezvoltare profesională.

Activitățile care se desfășoară în cadrul proiectului au scopul de a susține consolidarea capacităților instituționale și funcționale ale Cancelariei de Stat, a subdiviziunilor resurse umane din autoritățile publice de nivel central și local și a secretarilor de stat, în baza recomandărilor statelor-membre ale UE cu privire la sistemul de dezvoltare profesională a funcționarilor

publici, elaborate în corespundere cu experiența acestor state în domeniul respectiv.

Proiectul cuprinde următoarele patru componente:

1. Ajustarea cadrului normativ cu privire la modernizarea serviciului public și consolidarea capacităților instituționale și funcționale, conform celor mai bune practici europene;

2. Planificarea, coordonarea și implementarea eficientă a programului național de instruire în serviciul public (pentru autoritățile publice centrale și locale);

3. Dezvoltarea rețelei de experți în domeniul resurse umane;

4. Consolidarea capacităților funcționarilor publici de conducere de nivel superior.

Pe parcursul unui an de desfășurare a proiectului au fost realizate mai multe

(Continuare în pag. 3)

Precizări la mandatul Președintelui Republicii Moldova

În legătură cu faptul că mai mulți reprezentanți mass-media și unii formatori de opinie, referindu-se la mandatul Președintelui Republicii Moldova după 23 martie a.c., utilizează sintagma „interimatul funcției”, Președinția face următoarele precizări:

Atenționăm opinia publică, precum că domnul Nicolae Timofti își exercită mandatul până la depunerea jurământului de către președintele nou-ales, în conformitate cu prevederile articolului 80, alin. (2) din Constituție, dar și cu hotărârile Curții Constituționale din 14 decembrie 2000 și 16 martie 2016.

Președintele Republicii Moldova, domnul Nicolae Timofti, se află, deci, în exercițiul funcției și nu în „interimatul funcției”, situație distinctă de cea a continuării mandatului de către titular până la alegerea succesorului de funcție.

În această perioadă, mandatul Președintelui este unul plenipotențiar, nefiind limitat în nici un fel.

Reprezentant al ONU în vizită la Președinție

Secretarul General al Aparatului Președintelui Republicii Moldova, domnul Ion Păduraru, a avut o întrevedere cu Asistentul Secretarului General al Organizației Națiunilor Unite pentru drepturile omului, domnul Ivan Šimonović.

Domnul Păduraru a salutat vizita domnului Šimonović, menționând că aceasta va contribui la aprofundarea dialogului nostru cu structurile ONU, inclusiv în contextul pregătirii pentru Ciclu II al Mecanismului de Evaluare Periodică Universală, din noiembrie 2016,

La rândul său, Ivan Šimonović a opinat că, urmare a recomandărilor ONU, țara noastră ar trebui să ia în considerare oportunitatea implementării unui plan de acțiuni, ajustate la principiile Consiliului Europei și ale Uniunii Europene.

Lupta împotriva corupției este o prioritate a Parlamentului Republicii Moldova, care își propune să adopte în timpul apropiat Planul de Acțiuni pentru prevenirea și lupta cu corupția și Codul de conduită și etică pentru deputați. Declarația a fost făcută de Președintele Parlamentului, Andrian Candu, în cadrul întrevederii cu Președintele emerit al Organizației Globale a Parlamentarilor împotriva Corupției (GOPAC), John Glass Williams. Oaspetele s-a referit la obiectivele organizației pe care o reprezintă și a anunțat despre intenția de a crea o filială GOPAC în Republica Moldova. Potrivit acestuia, scopul de bază al filialei rezidă în oferirea asistenței și dezvoltarea capacităților parlamentarilor privind abordarea efectivă a corupției și supravegherea instituțiilor responsabile de lupta și combaterea fenomenului. „Salutăm inițiativa Republicii Moldova de

Strategia anticorupție discutată în Parlament

a se alătura eforturilor parlamentarilor la nivel internațional în lupta cu corupția. GOPAC este o rețea globală, care reunește parlamentari din toată lumea și poate oferi expertiză deputaților în realizarea agendei anticorupție a țării”, a declarat John Glass Williams.

Planul de acțiuni anticorupție al Parlamentului Republicii Moldova prezintă circa 60 de inițiative care urmează a fi implementate în perioada 2016-2018, fiind în proces de definitivare în Comisia securitate națională, apărare și ordine publică. Documentul cuprinde acțiuni specifice pentru prevenirea și monitorizarea luptei cu corupția. Codul de conduită și etică pentru deputați va asigura deschiderea și responsabilizarea deputaților pentru a fortifica încrederea societății în Parlament și a consolida buna guvernare în Republica Moldova.

Cele două documente au fost elaborate cu suportul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) în cadrul proiectului „Îmbunătățirea democrației în Moldova prin suport parlamentar și electoral”, finanțat de Guvernul Suediei.

Guvernul susține producătorii agricoli

Primul-Ministru Pavel Filip a vizitat câteva întreprinderi agricole din raionul Criuleni.

În cadrul vizitei de lucru la Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”, Premierul a avut o întrevedere cu cercetătorii și colaboratorii întreprinderii, pe care i-a felicitat pentru realizările acestora, în special, pentru faptul că trei hibrizi de porumb, care au fost obținuți de către specialiștii Institutului,

au fost înregistrați în Registrul de Stat al României. „Este un succes al specialiștilor Institutului și, vreau să cred, că veți continua și cu alte inițiative și cercetări care să aibă ca rezultat promovarea produselor fabricate în Moldova.

Asta ne va permite să promovăm și să comercializăm cele trei soiuri de porumb în spațiul Uniunii Europene”, a menționat Pavel Filip. Șeful Executivului a subliniat faptul că agricultura reprezintă o prioritate pentru Guvern.

„Ministerul agriculturii este Ministerul țării. Susținem centrele de excelență și inițiativele care, prin rezultatele obținute, pot deveni exemple de urmat pentru celelalte instituții de cercetare din țară. Vom sprijini instituțiile și întreprinderile cu tradiție din Republica Moldova pentru că anume ele ne fac mai competitivi ca țară”, a spus Primul-Ministru.

Premierul a vizitat, de asemenea, prima și cea mai mare fabrică de peleți din biomasă din țară, construită în cadrul unui proiect cu finanțare din partea Guvernului Japoniei, și gospodăria de sere a unuia dintre cei mai mari producători de legume din Republica Moldova, „Agromaxer” SRL din Onițcani.

Primul-Ministru a menționat că Guvernul este determinat să susțină producătorii agricoli, atât prin politici de sprijin, prin accesul la credite de dezvoltare, importul direct al motorinei, negocierea unor granturi cu partenerii externi, cât și prin crearea unui mediu de afaceri mai atractiv pentru cei care vor să investească în economia Republicii Moldova.

Fortificarea capacităților funcționarilor publici

(Sfârșit. Înc. în pag. 1)

activități de instruire (atelier de lucru, seminare, vizite de studiu ș.a) pentru autoritățile publice centrale și locale, care au avut ca scop fortificarea capacităților profesionale ale funcționarilor publici și implementarea bunelor practici în cadrul autorităților publice. Astfel, s-au realizat:

- 4 întruniri trimestriale a șefilor subdiviziunilor resurse umane din 80 de autorități publice centrale (29 mai 2015, 29 – 30 septembrie, 1 octombrie 2015, 10 decembrie 2015, 23-24 martie 2016), în cadrul cărora s-au discutat subiecte specifice domeniului de competență – sistemul administrației publice din Lituania; managementul resurselor umane în autoritățile din Lituania; sistemul de monitorizare și control a implementării cadrului normativ în domeniul serviciului public; cultura organizațională; metode de implicare și motivare a personalului; utilizarea diferitor instrumente de cercetare. Au fost prezentate și discutate propuneri privind modernizarea serviciului public din Republica Moldova, precum și alte informații utile privind gestionarea resurselor umane;

- 2 întruniri semestriale a specialiștilor în resurse umane din 35 de autorități publice locale (13 mai 2015, 20 octombrie 2015), care s-au axat pe subiectele expuse anterior cu referire la sporirea capacităților de gestionare a resurselor umane;

O atenție sporită a fost acordată și implicării funcționarilor publici din Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia. Astfel, pe 22 octombrie 2015, la Comrat s-a desfășurat un atelier informativ-instructiv, la care au

participat 42 de funcționari, în cadrul căruia au fost discutate aspecte ale realizării mai multor proceduri de personal, principiile europene de administrare, precum și propuneri de modernizare a serviciului public din țara noastră.

La evenimentul respectiv a participat și bașcanul Găgăuziei, dna Irina Vlah, care a menționat despre îmbunătățirea relațiilor de colaborare „centru-teritoriu” și a mulțumit pentru deschiderea Cancelariei de Stat de a acorda suport în sporirea capacităților funcționarilor din teritoriu.

În contextul sporirii capacităților personalului din Cancelaria de Stat, pe 8 decembrie 2015 a fost realizat un atelier de instruire pentru 46 funcționari publici de conducere și de execuție cu referire la procesul de planificare strategică.

Informația privind evenimentele realizate se regăsește pe site-ul Cancelariei de Stat – <<http://cancelaria.gov.md/ro>>.

În anul 2015 a fost inițiat un program de instruire a specialiștilor în resurse umane din autoritățile publice centrale (pentru 80 persoane), care conține 5 module de instruire. Până în

prezent au fost realizate trei module de instruire:

- 24-25 noiembrie 2015 – Managementul resurselor umane;

- 16-19 februarie 2016 – Planificarea strategică;

- 5-7 aprilie 2016 – Etica funcționarilor publici.

Toate materialele folosite în cadrul instruirilor, prezentările realizate la diverse evenimente sunt accesibile tuturor factorilor interesați, fiind plasate pe site-ul Cancelariei de Stat – <<http://cancelaria.gov.md/>>.

În cadrul aceluiași proiect, au fost desfășurate patru vizite de studiu la autoritățile publice de peste hotare: două vizite la Vilnius, Lituania (1-5 iunie 2015, 7-11 septembrie 2015), una la Tallinn, Estonia (15-19 iunie) și una la Riga, Letonia (21-25 septembrie). La aceste vizite de studiu au participat reprezentanți atât din autoritățile publice de nivel central, cât și din cele locale, după cum urmează: Secretariatul Parlamentului, Curtea de Conturi, Consiliul Superior al Magistraturii, Cancelaria de Stat, Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei, Inspekția Muncii, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Primăria municipiului Chișinău, Aparatul

președintelui raionului Ane-nii Noi, Aparatul Președintelui raionului Căușeni, Aparatul Președintelui raionului Călărași. Participanții și-au împărtășit experiența acumulată în cadrul întrunirilor cu colegii din alte autorități, prin intermediul articolelor diseminate prin rețeaua autorităților publice, inclusiv prin intermediul Buletinului informativ „Managementul funcționarilor publici”, care se elaborează trimestrial și se publică pe site-ul Cancelariei de Stat (<<http://cancelaria.gov.md/ro/advanced-page-type/buletine-informative>>).

Cancelaria de Stat depune efort în scopul consolidării capacităților din întreg sistemul administrativ. Astfel, această abordare de includere în vizitele de studiu a reprezentanților tuturor puterilor din stat (legislativă, juridică, executivă – de nivel central și local) contribuie la îmbunătățirea relațiilor de colaborare între acestea, la sporirea sinergiei privind punerea în aplicare a cadrului normativ cu privire la gestionarea resurselor umane din administrația publică.

Fiind o parte constituantă importantă a Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, Reforma administrației publice reprezintă o prioritate pentru Guvernul Republicii Moldova. În acest context, proiectul Twinning „Suport pentru modernizarea serviciului public din Republica Moldova în corespundere cu cele mai bune practici europene” vine să contribuie la implementarea agendei de reformă, asigurând, totodată, continuarea parteneriatului și colaborării de succes dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană.

**Domnului Teodor POPESCU,
doctor în istorie,
conferențiar universitar**

Stimate domnule Popescu,

În numele Rectoratului, Senatului, colaboratorilor, masteranzilor și doctoranzilor Academiei de Administrare Publică, Vă adresez cele mai cordiale felicitări și sincere urări de bine cu prilejul zilei de naștere și rotunjirii jubileului marilor împliniri!

Cu sentimente de recunoștință și stimă deosebită, Vă aducem omagiul nostru pentru vasta activitate managerială, științifică și didactică.

Peste șase decenii de muncă zilnică, cu abnegație și devotament, cu emoții și sentimente, cu bucurii și neazuri – se pare că e ceva incredibil. Sunteți printre cei, care de la fondarea Academiei, zi cu zi, ați trăit și bucuriile și problemele prin care a trecut instituția.

Întotdeauna ați avut o atitudine conștiincioasă, onestitate, înțelepciune și dorința de a face lucrul cu dăruire de sine.

Pe parcursul acestor ani ați fost și rămâneți pentru cei care Vă cunosc un exemplu prin punctualitate, receptivitate și bunăvoință, manifestate cu același înalt grad de omenie în fiecare caz aparte.

Vă urăm mulți ani cu sănătate, fericire și prosperare alături de cei dragi.

Cu alese considerațiuni,

Rector

**Oleg BALAN,
doctor habilitat,
profesor universitar**

Personalitate marcantă, om de omenie, cu suflet mare, îndrumător și povățuitor ca un părinte pe calea vieții – așa rămâne în amintirea masteranzilor tuturor promoțiilor Academiei de Administrare Publică dl Teodor Popescu, doctor în științe istorice, conferențiar universitar la Catedra științe politice și relații internaționale. Așa rămâne a fi și astăzi, la cei 80 de ani împliniți, când doar exteriorul îi trădează vârsta înaintată, el fiind același, cu energie creatoare, dornic de a-și depune toate eforturile, cunoștințele și bogata experiență, practica de viață pentru instruirea altor generații de masteranzi de la Academie. Academia de Administrare Publică a însemnat pentru Teodor Popescu etapa definitivă a locului și rolului său de a aplica cunoștințele sale vaste în științele istoriei în momentele cruciale ale tănărului stat independent și suveran, Republica Moldova, pe calea

democratizării și afirmării în noile realități ale istoriei contemporane. În acest context, anume Academia de Administrare Publică, noua instituție ce avea misiunea de a forma politicile statului de drept, i-a fost chemarea dlui Teodor Popescu, cu întregul său bagaj de cunoștințe teoretice și practice de a pune umărul la realizarea dezideratelor de ordin național. Acest bagaj s-a umplut treptat prin studii aprofundate și diverse activități în ascensiune, începutul fiind pus de absolvirea, în 1963, a facultății de istorie a Universității de Stat din Moldova. A predat istoria și a activat în funcții de vicedirector și director a mai multor școli medii din raioanele Telenești și Ungheni. O filă aparte a vieții sale a fost funcția de conducător al vestitului ansamblu de dansuri „Joc” (1967 – 1971).

În 1971, este numit șef de secție la Muzeul de Istorie al Partidului Comunist al Moldovei. Aflarea în această

Devotat Academiei

funcție i-a trezit interesul nu numai față de activitatea de cercetare, ci și vizavi de necesitatea de împărtășire a cunoștințelor sale în domeniul istoriei. Astfel, peste doi ani devine lector la Institutul Pedagogic „I. Creangă” din Chișinău, unde susține cu brio, în 1979, teza de doctor în istorie. Ocupă mai apoi funcția de șef Catedră științe sociale la Institutul de Perfecționare a Cadrelor Didactice, iar între anii 1989-1991 devine rector al acestei instituții.

Aceste activități performante l-au pregătit pe istoricul Teodor Popescu pentru acea misiune nobilă de a implanta noile principii ale democrației, ale statului de drept, de a sta la bazele istoriei noii instituții pentru țara noastră, Academia de Administrare Publică, unde este angajat din momentul fondării sale și căreia i-a rămas devotat până în ziua de azi. A deținut funcțiile de șef al Direcției de organizare a procesului de instruire, șef Catedră științe umanistice, șef al Sectorului (secției) știință, șef de Doctorat, șef Catedră administrare de stat și municipală, iar, actualmente, este conferențiar universitar la Catedra științe Politice și Relații Internaționale a Academiei.

Cuvinte frumoase spun despre omagiat colegii săi.

Orest TĂRIȚĂ, dr, conf. univ., șef Catedră științe politice și relații internaționale: „Personal, l-am întâlnit pentru prima dată pe dl Teodor Popescu în anul 1996, când am devenit audient la studii postuniversitare, specializarea Relații Internaționale, frecvență

redușă, fiind delegat la studii de către conducerea Parlamentului Republicii Moldova. Mi-a făcut o impresie plăcută. Principialitatea și integritatea morală, omenia, inteligența și dorința de a face lucrurile cât mai bine s-au dovedit a fi componentele de bază ale acestei personalități, care este Omul și Pedagogul Teodor Popescu”.

Tatiana ȘAPTEFRAȚI, dr, conf. univ., Catedra științe administrative: „L-am cunoscut pe dl Teodor Popescu din anul 1996, pe când făceam studii postuniversitare în cadrul Academiei de Administrare Publică. Cursul de politologie, realizat de dl Popescu, a fost un curs interesant nu numai ca conținut, dar și ca formă de predare. Provocarea masteranzilor la discuție, prezentarea și susținerea propriilor idei era doar una din tacticile utilizate de dl Popescu în procesul de predare. În virtutea circumstanțelor am avut onoarea să-l cunosc pe dl Popescu și în calitate de coleg de serviciu la Centrul de Cercetări Științifice și Tehnologice în domeniul Administrației Publice din cadrul Academiei noastre. Trebuie să recunosc că și aici Domnia sa m-a surprins cu bogata experiență de cercetare în domeniul științei administrației și cu dorința de a disemina această experiență colegilor. Am cunoscut și calitățile manageriale ale dlui Popescu, atunci când a fost șeful Catedrei științe administrative. Măiestria pedagogică și calitățile de conducător au consolidat catedra și au dezvoltat spiritul de echipă în colectiv. În orice funcție nu l-aș fi cunoscut, dl Popescu este o persoană exigentă față de sine și de colegi, este pedant și profund atât în activitatea de predare cât și de cercetare și este cât se poate de obiectiv.

Stimate dle Profesor, cu prilejul distinsului jubileu pe care îl sărbătoriți Vă doresc multă sănătate, liniște sufletească și mulți ani înainte”.

Vitalie NICA

Juristul european, Anatolie BANTUȘ

**Domnului Anatolie BANTUȘ,
doctor în drept,
profesor universitar**

„Întotdeauna am fost pentru dreptate, chiar din anii de școală din satul meu de baștină, Dondușeni, spune dl Anatolie Bantuș. Am moștenit aceste calități de la părinții mei, oameni gospodari, evlavioși, care ne-au dat nouă, copiilor, o educație aleasă”.

Această educație aleasă i-a determinat destinul pentru întreaga viață, fiind mereu printre primii. A absolvit cu mențiune școala medie de cultură generală (1973), după care obține studii superioare tehnice și juridice de merit la Universitatea Agrară de Stat din Moldova și la facultatea de drept a Academiei de Miliție din Kiev. A pornit pe această cale, exercitând diferite funcții în subdiviziunile Ministerului de Interne, inclusiv cel de Director general al Departamentului situații excepționale. Dar a mers mai departe, pe calea reformelor, dictate de noile realități istorice, odată cu declararea independenței Republicii Moldova. Fiind unul dintre autorii Concepției pregătirii cadrelor de juriști în instituțiile de învățământ ale Ministerului Afacerilor Interne, dl Anatolie Bantuș a inițiat și s-a aflat la baza fondării Colegiului de Poliție „Dimitrie Cantemir”, pe care l-a condus în perioada anilor 1992 – 2001, și care a devenit o instituție de prestigiu.

Aceasta și alte realizări de valoare l-au determinat să aplice pe o arie mai largă cercetările științifice și, anume, în domeniul serviciului public. Punctul forte în aceste intenții l-a constituit doctorantura la Academia de Administrare Publică și susținerea tezei de doctor în drept cu prezentarea lucrării „Statutul juridic al funcționarului public”, scrisă într-o manieră

autentică științifică, cu o ținută remarcabilă și cu o contribuție de o deosebită importanță, apreciată la justa valoare prin conferirea în 1999 a titlului științifico-didactic de conferențiar universitar, iar în 2000 – de profesor universitar.

Tema în cauză devine una prioritară pentru dl Anatolie Bantuș, care în cadrul activității sale de cercetare fundamentală „Edificarea statului de drept” a lucrat la compartimentul „Statutul funcționarului public”, investigând teoria funcției publice, delimitarea sensului său dublu ca funcție publică și ca funcție de prestație, diferențierea statutului funcționarului public de simplu angajat. Acestea și altele reprezintă o contribuție științifică importantă, iar recomandările practice sunt orientate spre obținerea unor rezultate capabile să influențeze dezvoltarea unor direcții prioritare în edificarea statului de drept.

Aceste cercetări științifice și idei inovatoare ale profesorului universitar Anatolie Bantuș au constituit baza celor trei cursuri pentru masteranzii de la Catedra științe juridice a Academiei de Administrare Publică – „Teoria funcției publice în activitatea administrativă”, „Controlul administrativ” și „Reglementarea juridică a funcției publice în

Stimate domnule Bantuș,

În numele Rectoratului, Senatului, colaboratorilor, masteranzilor și doctoranzilor Academiei de Administrare Publică, Vă adresez cele mai cordiale felicitări și sincere urări de bine cu prilejul zilei de naștere și rotunjirii jubileului marilor împliniri!

Având sentimentul unei profunde recunoștințe pentru munca Dumneavoastră nobile, plină de abnegație pe tărâmul științei și educației, apreciem înalt activitatea neobosită pe care o continuați în acest domeniu deosebit de important pentru țara noastră.

Pe parcursul acestor ani, ați fost și rămâneți pentru cei care Vă cunosc un exemplu prin punctualitate și dăruire de sine, receptivitate și bunăvoință, manifestate cu același înalt grad de omenie în fiecare caz aparte.

Calitățile manageriale de performanță, manifestate cu mărinimie și modestie, cu perseverență și responsabilitate Vă marchează și Vă definesc ca personalitate.

Exprimându-Vă recunoștința pentru colaborarea, desfășurată de mai mulți ani, cu Academia de Administrare Publică în pregătirea personalului pentru autoritățile publice, Vă urăm cu acest minunat prilej multă sănătate, fericire, noroc, izbândă, noi realizări și împlinirea tuturor intențiilor Dumneavoastră pe viitor.

Cu alese considerațiuni,

Rector

**Oleg BALAN,
doctor habilitat,
profesor universitar**

țările Uniunii Europene”, cursuri care au menirea de a pregăti cadre înalt calificate din țara noastră sub aspectul juridic la nivelul standardelor europene ale serviciului public.

Este o continuitate logică a activității multidimensionale a doctorul în drept, profesorului universitar Anatolie Bantuș, care își îmbină armonios practica de lucru de la Academia de Administrare Publică cu activitățile de ordin european. Astfel, domnia sa este membru titular al Academiei Internaționale de Cadre de pe lângă UNESCO și Consiliul Europei, care i-a acordat și titlul de Doctor Honoris Causa. Și dacă mai adăugăm la aceste activități și cea de expert în drept al Consiliului Europei, cu funcția de a pregăti rapoarte privind tendințele de dezvoltare

a statului de drept, Republica Moldova, apoi am putea spune cu toată certitudinea că dl Anatolie Bantuș este un adevărat jurist european.

...La împlinirea pe 12 aprilie 2016, a frumosului jubileu de 60 de ani, profesorul universitar, Anatolie Bantuș, se consideră un om împlinit: a publicat cca 100 de lucrări științifice în domeniile dreptului.

60 de ani este vârsta împlinirilor, dar și a noilor idei inovatoare. Și domnul profesor universitar, Anatolie Bantuș, plin de energie creatoare își vede rostul vieții sale de mai departe în consolidarea temeinică a statului de drept, Republica Moldova, în familia civilizată a țărilor Uniunii Europene.

Ion AXENTI

Întâlnirea cu funcționarii publici din raionul Strășeni

Pe 8 aprilie curent, a avut loc o întâlnire a reprezentanților conducerii Academiei de Administrare Publică, ai redacției revistei „Administrarea Publică” și ziarului „Funcționarul Public” cu funcționarii publici din raionul Strășeni. La întâlnire au participat prorectorul Academiei, dl Aurel SÎMBOTEANU, doctor, conferențiar universitar, vicepreședînții raionului, dnii Ion URSU și Nicolae BUDU, secretarul Consiliului raional, dna Nina RUSU, primari, viceprimari, secretari ai consiliilor locale, reprezentanți ai subdiviziunilor Consiliului raional și ai serviciilor desconcentrate și descentralizate din raion.

Evenimentul se înscrie în politica editorială a conducerii Academiei ca prin organizarea întâlnirilor în teritoriu să extindă comunicarea cu autoritățile publice de toate nivelurile, să promoveze publicațiile sale care să fie mai aproape de funcționarii publici pentru o conlucrare constructivă, în scopul modernizării serviciului public.

Vicepreședintele raionului, dl Ion Ursu, a menționat în deschiderea ședinței importanța acestor întâlniri în teritoriu, când la direct sunt abordate problemele procesului de studii și de instruire, rolul edițiilor periodice ale Academiei în aprofundarea relațiilor de colaborare continuă a autorităților publice

cu Academia. „Este o reîntâlnire pentru mulți dintre D-voastră cu această instituție de învățământ superior de elită, recunoscută pe plan internațional, care ați făcut aici studii de masterat sau cursuri de dezvoltare profesională și aveți posibilitatea de a aborda probleme de actualitate din domeniul serviciului public, de a vă pronunța asupra publicațiilor Academiei, promotoare ale științelor administrative moderne”, a subliniat vicepreședintele raionului, el însuși absolvind acum doi ani Academia la specializarea Administrarea publică.

Prorectorul Academiei, Dl Aurel Sîmboteanu, a mulțumit conducerii raionului pentru amabilitatea de a

găzdui această întâlnire de interes profesional. „La Academie ne întâlnim cu diferite

tru a facilita aceste activități, în același an a fost adoptată decizia de a fi editată revista metodică-științifică „Administrarea Publică”, acum ea fiind unica revistă din Republica Moldova acreditată la compartimentul Știința administrației și alte domenii adiacente, precum dreptul, relațiile internaționale, științele politice, managementul public și economic. Materialele de cercetare ale profesorilor Academiei, ale altor autori sunt inserate la rubricile „Administrarea publică: teorie și practică”, „Societatea civilă și statul de

serviciul public în interesul cetățenilor și al statului.

În acest context, dl Aurel Sîmboteanu i-a îndemnat pe cei prezenți la discuții privind problemele pregătirii cadrelor pentru sistemul administrativ, statutul funcționarului public, alte probleme de interes reciproc, să se pronunțe asupra publicațiilor Academiei, să înainteze propuneri, sugestii pentru îmbunătățirea lor în continuare.

Dl Ion Axenti, secretar responsabil în Secția activitate editorială a Academiei, a subliniat faptul că la redacție sosesc tot mai multe scrisori de la cititori, funcționari publici din autoritățile publice, în care autorii argumentează necesitatea abonării la publicațiile Academiei, care oferă materiale și informații utile pentru activitatea autorităților publice.

În această ordine de idei, au fost menționate materialele transmise redacției de către autori din raionul Strășeni, funcționari publici de ambele niveluri. Astfel, în ultimul timp, și-a împărtășit pe paginile ziarului Academiei practicile avansate de administrare, de conlucrare cu cetățenii în timpul vizitelor de lucru în teritoriu, președintele raionului, dl Mihail Popa, care vor fi de bun augur și pentru reprezentanții din conducerea altor raioane pentru a eficientiza activitatea lor. Un material interesant a fost semnat de dna Valentină Casian, primarul orașului Strășeni, în care s-a referit la strategia de dezvoltare
(Continuare în pag. 7)

ocazii cu funcționarii publici de toate nivelurile, dar punem, anume, valoare pe întâlnirile în teritoriu, cum este cea de astăzi, pentru că pe teren se văd întotdeauna mai bine sarcinile și problemele în domeniul de care suntem preocupați, ne ajută să întreținem un dialog reciproc avantajos, să găsim împreună cele mai eficiente soluții pentru problemele abordate”, a subliniat Domnia sa.

În continuare, dl Aurel Sîmboteanu a făcut o scurtă prezentare a Academiei, a sarcinilor și misiunii instituției, fondate în 1993, de a promova noile concepții ale democrației și statului de drept, de a pregăti cadre înalt calificate pentru noul sistem de administrare publică. Pen-

drept”, „Economie și finanțe publice”, „Tribuna tânărului cercetător” etc., în care sunt reflectate probleme de actualitate, precum legislația, aspectele de comportament, psihologia conducerii, momente ce țin de relațiile cu cetățenii și prestarea serviciilor de calitate.

Și, ca un supliment la revistă, a urmat editarea ziarului „Funcționarul Public”, cu misiunea de a reflecta activitatea curentă a Academiei de Administrare Publică, diseminarea experienței înaintate și a bunelor practici de lucru ale autorităților publice centrale și locale, de a asigura o comunicare permanentă între Academie și autoritățile publice, ca prin eforturi comune să fie perfecționat

Întâlnirea cu funcționarii publici din raionul Strășeni

(Sfârșit. Înc. în pag. 6)

durabilă a orașului, care să devină model pentru alte localități din republică.

Sunt multe alte exemple de mesaje transmise redacției de funcționarii publici din Strășeni și din alte raioane, în care sunt descrise metode inovative de administrare a teritoriului, sunt adresate propuneri și sugestii de perfecționare a administrării locale, printre care organizarea unor cursuri de instruire în domeniul elaborării și implementării proiectelor investiționale, asemenea cursuri fiind incluse în cadrul programelor de dezvoltare profesională.

Participanții la întrunire au manifestat un viu interes față de politica editorială a Academiei, remarcându-se faptul că prin comunicare și colaborare reciprocă prin intermediul publicațiilor Academiei se poate de obținut rezultate de performanță în administrarea locală. Discuțiile s-au extins și asupra altor aspecte ale colaborării dintre Academie și autoritățile publice locale.

DI Nicolae Budu, vicepreședinte al raionului Strășeni, s-a referit la particularitățile

comunităților și raionului și de a soluționa problemele cu eforturi comune, reieșind din posibilitățile locale.

Dna Nina Rusu, secretarul Consiliului raional Strășeni, a abordat o altă problemă semnificativă pentru autoritățile publice – instruirea funcționarilor după categorii de funcții și nu numai prin cursuri tematice. Este necesar, în viziunea dumneaei, să se practice ambele modalități de instruire a funcționarilor publici în dependență de solicitările din teritoriu, cu atât mai mult, că Academia de Administrare Publică are toate capacitățile pentru organizarea acestor cursuri.

Despre problemele în relațiile cu primăriile și care ar fi modalitățile de ameliorare a lor a vorbit Maria Trandafilov, specialist la Inspectoratul Ecologic de Stat din raionul Strășeni, care și-a exprimat nedumerirea privind atitudinea nepăsătoare a unor primari referitor la activitățile de salubritate a localităților, invocând lipsa mijloacelor financiare, sau alte motive. În acest context, Iacob Timuș, inginer cadastral din satul Căpriana, s-a referit la măsurile de salubritate a localității întreprinse de primărie. Aceste cazuri denotă importanța fundamentală a factorului uman, acolo unde se dorește sunt găsite căile de soluționare a problemelor, dar nu prin cini subiective pentru a lăsa lucrurile baltă, fapte ce caracterizează întreaga societate.

DI Andrei Margarint, redactor-șef al ziarului local

„Strășeneanca”, a subliniat că și pentru această publicație administrația publică este o tematică prioritară, fiind permanent abordate probleme din acest domeniu de ordin local și raional, totodată,

consultații sau alt suport logistic pentru inițierea unor afaceri antreprenoriale în localitate și a contribui, astfel, la suplinirea bugetelor locale, la soluționarea problemelor sociale.

diseminate bunele practici ale autoguvernării locale. În acest context, s-a ajuns la o înțelegere privind stabilirea relațiilor de colaborare dintre ziarul local și publicațiile Academiei de Administrare Publică.

Întâlnirea a continuat cu discuțiile privind diferite aspecte ale procesului de studii și ale cursurilor de dezvoltare profesională, ale activității revistei și ziarului.

Primarul satului Tătărești, Elena Plătiță, reprezentantul Centrului militar Strășeni, Serghei Tudorica, viceprimarul satului Cojușna, Igor Căciun, au manifestat interes față de serviciile educaționale oferite de Academie: care sunt condițiile de înscriere la studiile de masterat de profesionalizare, îndeosebi, cu frecvență redusă.

S-a accentuat că aceste studii oferă mai multe posibilități pentru funcționarii publici de a acumula cunoștințele necesare pentru a-și îndeplini în cunoștință de cauză obligațiunile de serviciu și a acorda cetățenilor servicii de calitate, dar și de a oferi

Vicepreședintele raionului Strășeni, dl Ion Ursu, a subliniat în încheierea întrunirii utilitatea discuției întreținute, a reiterat necesitatea aprofundării relațiilor de colaborare cu Academia de Administrare Publică pe toate dimensiunile, inclusiv prin extinderea abonării autorităților administrației publice din raion la edițiile periodice ale Academiei: revista „Administrarea Publică” și ziarul „Funcționarul Public”.

Aceste activități se întrevăd ca o posibilitate de comunicare mai viabilă, pentru o eficiență sporită a administrării treburilor publice în teritoriu.

În finalul întâlnirii, dl A. Simboteanu a înmănat vicepreședintelui raionului, Ion Ursu, un set de publicații, culegeri de materiale de la conferințele științifice ale Academiei de Administrare Publică, ambele părți convenind pentru o colaborare continuă în scopul modernizării serviciului public în teritoriu.

Vlad IONAȘCU

reformei de descentralizare și autonomiei locale, la modalitățile de conlucrare și buna înțelegere dintre autoritățile publice de nivelurile II și I pentru o eficientizare mai veridică a serviciilor publice în interesul cetățenilor

Publicațiile Academiei ne sunt de un real folos

Oxana MĂRGINEANU,
secretar al Consiliului
raional Făleşti

**Bună ziua,
dragă redacție!**

Activez în calitate de secretar al Consiliului raional Făleşti din octombrie 2014. Este o funcție onorabilă, dar și de mare responsabilitate. Am decis să particip la concursul pentru această funcție,

deoarece și mai înainte am activat în sistemul serviciului public. După ce, în 2004, am absolvit Universitatea de Stat din Moldova, la specializarea *Administrarea publică*, trei ani am îndeplinit funcția de specialist în relațiile cu publicul în Consiliul raional Făleşti, apoi am fost angajată în cadrul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale.

Am câștigat concursul pentru funcția de secretar al Consiliului raional și datorită faptului că, în acel timp, făceam studii de masterat la Academia de Administrare Publică, specializarea *Administrarea publică*, și am susținut teza cu tema „*Asigurarea accesului la informație și a transparenței decizionale în cadrul Consiliului raional Făleşti*”. Dar am fost de mai multe ori și la cursurile de

instruire, unde am învățat multe lucruri utile pentru activitatea mea de fiecare zi.

De aceea, din practica mea, pot să spun că orice funcționar public trebuie să fie permanent informat despre noutățile administrării publice, cu modificările din legislație, politicile de stat privind reformele în serviciul public al țării, ceea ce o fac publicațiile Academiei de Administrare Publică – revista „*Administrarea Publică*” și ziarul „*Funcționarul public*”. Personal, m-am abonat la aceste ediții pentru a le avea mereu pe masa mea de lucru. Este interesantă rubrica din ziar - „*Întrebați. Răspundem*”, unde găsesc răspunsuri la multe întrebări de ale mele. Dar, s-ar putea ca și eu să adresez careva întrebări din domeniu și

să mi se răspundă prin intermediul acestui ziar? Căci efectuăm numeroase seminare instructive cu secretarii consiliilor locale, unde ni se adresează numeroase întrebări și am dori, ca prin intermediul ziarului, să ne acordați tot suportul de care avem nevoie.

Academia de Administrare Publică este instituția care se află mereu alături de noi, care ne este îndrumătorul nostru în viață. Eu voi reveni la Academie, când voi acumula mai multă practică și experiență profesională, pentru a-mi continua cercetările la aceeași specializare și să fac doctorantura. Și un ajutor de nădejde în realizarea planurilor mele sunt publicațiile Academiei.

Vă doresc noi realizări și creativitate.

Academia ne-a îndrumat pe calea vieții

*Sesiunea de susținere a tezelor de master de către absolvenții Academiei de Administrare Publică, învățământ cu frecvență redusă, festivitatea de înmânare a diplomelor, despre care v-am informat în numerele precedente ale ziarului nostru, au rămas în urmă, dar impresiile încă îi domină pe magistrii noii promoții a Academiei. Zilele acestea am primit un mesaj de la absolventa **Vera GHEORGHÎĂ, specializarea Administrarea publică**, pe care îl publicăm în continuare.*

Studiile de masterat de doi ani și jumătate la Academia de Administrare Publică, specializarea *Administrarea publică*, le-am finalizat cu succes prin susținerea tezei de master cu tema „*Specificul salarizării muncii în instituțiile publice din Republica Moldova*”. Am ales această temă, reieșind din specificul activității mele de controlor de stat în cadrul Direcției generale I (Auditul bugetului de stat și patrimoniului) a Curții de Conturi a Republicii Moldova. Pe parcursul elaborării temei nu am întâlnit careva obstacole sau dificultăți, a fost mai mult o

provocare pentru dezvoltarea subiectului, dezvoltarea aspectelor, actualitatea domeniului, determinarea problemelor și identificarea soluțiilor.

Pentru elaborarea tezei de master, am studiat și am analizat, în context mai larg, domeniul salarizării, cadrul normativ legal aferent, informații statistice, literatură de specialitate, presa, practici externe etc., ceea ce a contribuit esențial la dezvoltarea subiectului și aprofundarea cunoștințelor referitoare la tema selectată. Un rezultat notoriu al studiilor de la Academie este că am

obținut performanță în dezvoltarea aptitudinilor pentru munca de cercetare științifică, capacități de analiză, generalizare, sinteză, de formulare a concluziilor argumentate științific și elaborare a recomandărilor practice. Cunoștințele obținute îmi vor fi utile și vor contribui la îmbunătățirea calității muncii în activitatea profesională pe care o desfășor în serviciul public.

Cu toate că a trecut deja ceva timp de la acele zile memorabile din viața noastră,

doresc ca din numele meu și al colegilor mei să adresez prin intermediul ziarului „*Funcționarul Public*” sincere mulțumiri profesorilor și conducerii Academiei pentru munca depusă cu dedicație și profesionalism, dorindu-le multă sănătate, prosperitate, inspirație și energie pentru a deschide calea spre descoperire și cunoaștere viitorilor masteranzi care vor studia la Academie.

Finalizând o etapă importantă în dezvoltarea profesională, eu și colega mea, Tatiana Herțanu, și ea absolventă în acest an a Academiei, ne adresăm cu un mesaj de mulțumire și recunoștință conducerii Curții de Conturi, care ne-a oferit ocazia de a face studii de masterat în cadrul Academiei de Administrare Publică, ceea ce a însemnat o etapă calitativ nouă în cariera noastră de funcționari publici.

Norme legislative de activitate a aleșilor locali

ÎNTREBARE. Cine confirmă legitimitatea desfășurării alegerilor locale? Cum are loc procedura de validare a mandatelor aleșilor locali?

RĂSPUNS. Codul electoral, în art. 135 „Confirmarea legalității alegerilor și validarea mandatelor”, stipulează că instanțele de judecată, în termen de 10 zile de la data primirii rapoartelor consiliilor electorale de circumscripție, confirmă sau infirmă, printr-o hotărâre, legalitatea alegerilor din fiecare circumscripție electorală și o transmit, în termen de 24 de ore după adoptare, Comisiei Electorale Centrale și consiliilor electorale de circumscripție respective, care publică rezultatele definitive.

Concomitent cu confirmarea legalității alegerilor, instanțele de judecată respective validează mandatele consilierilor și primarilor aleși, fapt ce se indică în hotărâre.

La fel, în baza art. 27, alin. (1) din Legea 436/2006, validarea mandatului de primar se aduce la cunoștință publică, se comunică oficiului teritorial al Cancelariei de Stat și se prezintă de către un judecător la prima ședință de constituire a consiliului local sau, după caz, la o ședință extraordinară a consiliului. Tot în acest mod, se validează și mandatul consilierului local (art. 135, alin. (3) al Codului electoral).

Dacă, din anumite motive, în unele circumscripții sau secții de votare alegerile sunt declarate nevalabile sau nule, Comisia Electorală Centrală dispune efectuarea, în termen de 2 săptămâni, a votării repetate pe baza acelorași liste electorale, cu aceleași candidaturi și cu participarea acelorași consilii și birouri electorale.

Concurenții electorali, vinovați de încălcări ale prevederilor Codului electoral, sunt excluși din buletinele de vot, în baza unei hotărâri judecătorești definitive, iar consiliile și birourile electorale, care au comis asemenea încălcări, se înlocuiesc.

Votarea repetată se consideră valabilă indiferent de numărul alegătorilor care au participat la votare (art. 138 al Codului electoral).

ÎNTREBARE. Ce se întâmplă dacă o persoană a fost aleasă sau numită concomitent în două funcții incompatibile: primar și consilier, consilier într-o localitate și consilier în altă localitate, consilier și deputat în Parlamentul Republicii Moldova, membru al Guvernului etc.?

RĂSPUNS. Conform art. 8 al Legii 768/200, alesul local care se află în unul din cazurile de incompatibilitate va demisiona din funcția incompatibilă cu mandatul deținut sau își va depune mandatul în termen de 30 de zile de la apariția incompatibilității.

În cazul în care consilierul, președintele, vicepreședintele raionului, viceprimarul nu respectă prevederile privind încetarea incompatibilității, consiliul din care acesta face parte sau care l-a ales va decide, la ședința imediat următoare,

ridicarea mandatului alesului local respectiv, iar în caz de neadoptare a deciziei în cauză, ridicarea mandatului alesului local se va decide pe cale judiciară, la inițiativa oficiului teritorial al Cancelariei de Stat sau la sesizarea Comisiei Naționale de Integritate (punctul 4, litera d din Regulamentul Comisiei Naționale de Integritate, aprobat prin Legea nr. 180 din 19.12.2011).

Primarul, în cazul în care se află într-o stare de incompatibilitate prevăzută de lege, este revocat din funcție fără efectuarea unui referendum local, în baza hotărârii judecătorești definitive. Procedura de revocare este inițiată de către oficiul teritorial al Cancelariei de Stat sau la sesizarea Comisiei Naționale de Integritate, din proprie inițiativă sau la cererea persoanelor interesate.

ÎNTREBARE. Care este procedura de constituire a consiliului local?

RĂSPUNS. Consiliile locale sunt compuse din consilieri aleși în condițiile Codului electoral. Numărul de consilieri se stabilește în funcție de numărul de locuitori ai unității administrativ-teritoriale la data de 1 ianuarie a anului în care au loc alegerile, conform datelor statistice.

În art. 11 al Legii 436/2006, acest număr este stipulat expres: începând de la 9 consilieri pentru localitățile cu o populație de până la 1500 de locuitori și până la 43 de consilieri pentru localități cu o populație de peste 200000 de locuitori.

Consiliul local este legal constituit dacă sunt validate mandatele a, cel puțin, două treimi din numărul de consilieri specificat în legea nominalizată mai sus.

Conform art. 13 al Legii 436/2006 consiliul local se întrunește în primă ședință în termen de 20 de zile calendaristice de la data validării mandatelor de consilier. Consilierii din unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi se convoacă în primă ședință prin hotărârea consiliului electoral de circumscripție. Consiliul electoral de circumscripție notifică Comisiei Electorale Centrale prima convocare a consiliului local.

Ședința consiliului este deliberativă dacă la ea participă, cel puțin, două treimi din numărul consilierilor aleși. În cazul în care nu poate fi asigurată această majoritate, ședința se va ține peste 3 zile calendaristice, respectându-se aceleași condiții. Dacă nici la a doua convocare ședința nu este deliberativă, se va proceda la o nouă convocare, peste 3 zile calendaristice. La această nouă, a treia convocare, ședința va fi deliberativă dacă se va asigura prezența majorității consilierilor aleși. În situația în care, din cauza absenței nemotivate a consilierilor, consiliul nu se va putea întruni nici la ultima convocare, el se consideră dizolvat de drept.

Lucrările primei ședințe sunt conduse de cel mai în vârstă consilier dintre cei prezenți la ședință, asistat de unul sau 2 dintre cei mai tineri consilieri prezenți.

Topul inovațiilor energetice - 2015

Domeniul energetic a cunoscut importante progrese pe parcursul anului 2015, fiind marcat, în special, de prezentarea celebrei baterii Tesla, dar și de importante progrese de obținere a unui sistem fiabil de producere a energiei prin fuziune nucleară, energie nepoluantă și fără gradul de risc al centralelor nucleare care funcționează pe principiul fisiunii nucleare.

COMPANIA CALIFORNIANĂ TESLA, care produce vehiculele electrice cu același nume, a prezentat o „baterie pentru acasă”, care va schimba, potrivit fondatorului firmei, Elon Musk, „întreaga infrastructură energetică din lume”. Bateria, numită Tesla Powerwall, poate stoca electricitatea furnizată de pan-

sunt adesea puțin fiabile, în pofida unei abundente energii solare, având potențialul de a juca un rol asemănător celui avut de telefonul mobil, care a schimbat complet paradigma comunicațiilor, înlocuind telefonul fix.

* * *

TOT ÎN DOMENIUL EFICIENTIZĂRII ENERGETICE,

cercetătorii sud-coreeni are, îndeosebi, potențialul de a rezolva două dintre principalele probleme cu care se confruntă sistemele de stocare a energiei - dimensiunea și costurile - deschizând o posibilă cale de îmbunătățire pentru astfel de sisteme.

* * *

CERCETĂTORI DE LA „ECOLE POLYTECHNIQUE FEDERALE DE LAUSANNE”

(Elveția) au prezentat o tehnologie care folosește energia solară cu ajutorul căreia moleculele de apă sunt separate, rezultând un combustibil ecologic pe bază de hidrogen. Separarea moleculelor de apă pentru producerea hidrogenului permite ca energia solară să fie mai ușor stocată pentru a genera electricitate sau combustibili alternativi pentru mașinile ecologice. Descoperirea are implicații majore, pentru că energia solară ar putea constitui o reducere a dependenței față de utilizarea combustibililor fosili.

Noul tip de panou solar arată aproape la fel cu versiunea cunoscută care se montează pe acoperișul caselor, diferența notabilă fiind că razele de soare trec mai întâi printr-un strat subțire de apă aflat în interiorul panoului. „Tungstenul diselenid”, compus molecular chimic care nu este toxic, acționează ca un

panou poate fi transformată în energie pe bază de hidrogen, iar eficiența acestei descoperiri poate fi îmbunătățită până la aproximativ 10% pentru a fi valorificată la un nivel comercial extins.

* * *

COMPANIA APPLE A DEPUȘ UN BREVET DE INVENȚIE

pentru dezvoltarea unei „pile de combustibil” pentru smartphone-uri, tablete și laptopuri, care ar permite utilizarea acestora până la 7500 de cicluri de încărcare. Autonomia smartphone-urilor, tabletelor și a laptopurilor este o problemă care revine adesea în actualitate. Multe produse și echipamente electronice utilizate în viața de zi cu zi pentru performanțele lor sunt totuși de multe ori evitate din cauza slabei lor autonomii.

Apple va putea, probabil, să remedieze acest neajuns prin dezvoltarea unei pile de combustibil care va putea spori autonomia produselor sale. Este un criteriu care a devenit esențial pentru consumatori și este decisiv în alegerea unui produs. Acest tip de baterie va permite livrarea unei tensiuni de doi volți și

fotocatalizator și este foarte important pentru utilizarea energiei solare la separarea apei în oxigen și hidrogen. În prezent, aproximativ un procent din energia solară care trece printr-un

va asigura 7500 de cicluri de încărcare, fiind cu mult peste bateriile disponibile în prezent pe piață, care pot rezista aproximativ 1000 de cicluri de încărcare.

ouri solare sau de rețeaua de electricitate în momentul în care se livrează energie ieftină - îndeosebi noaptea, ea poate fi folosită și în cazul unor opriri de curent. Bateria, concepută pentru a fi fixată pe peretele casei sau în garaj, ar putea face locuințele, dotate cu panouri fotovoltaice, independente total de rețelele electrice tradiționale. „Scopul nostru este transformarea totală a infrastructurii energetice mondiale, pentru a o face durabilă și fără emisiuni de carbon”, a declarat inventatorul american.

Bateria este deja disponibilă pe piața americană și urmează ca în viitorul apropiat să fie disponibilă în întreaga lume. Potrivit lui Elon Musk, Germania ar trebui să devină o piață-cheie pentru acest tip de baterie, fiind una dintre țările cel mai bine echipate cu panouri fotovoltaice din lume. Ar putea fi folosită însă și în regiuni în curs de dezvoltare, unde rețelele electrice

un grup de cercetători de la Seul a prezentat o soluție inovativă de stocare a energiei, bazate pe filtrele de țigară, care amenință să concureze chiar și bateria Tesla. Filtrele de țigară conțin fibre folosite pentru a reține anumite particule periculoase pentru sănătate. Prin intermediul procesului de piroliză, cercetătorii sud-coreeni au modificat fibrele de acetat de celuloză din filtrele de țigară. Noul material obținut este format din carbon ce poate fi folosit pentru a stoca energie cu aplicații atât în domeniul automobilelor electrice cât și al turbinelor eoliene, al calculatoarelor și al dispozitivelor smart mobile.

Acest nou material, obținut din fibrele din filtrele de țigară, are o capacitate de a stoca energie mai mare decât cea a unor materiale folosite în prezent în acest scop, precum grafitul, condensatoare din nanotuburi și carbon.

Proiectul derulat de

Convenția ONU a evaluat corupția în R. Moldova

Procesul de evaluare a implementării unor prevederi ale Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției de către Republica

evaluatorii au evidențiat cadrul legal cuprinzător referitor la cooperarea internațională în materie penală, precum și participarea la câteva rețele de cooperare a organelor de drept.

Totodată, evaluatorii au făcut și unele recomandări pentru Republica Moldova, inclusiv asigurarea unei

Moldova a fost finalizat. Este vorba despre capitolele III „Incriminare, investigare și reprimare” și IV - „Cooperarea internațională”, sarcini pe care Republica Moldova le-a realizat cu succes.

Aceasta este concluzia evaluatorilor care au constatat că țara noastră a înregistrat progrese la capitolul III prin incriminarea îmbogățirii ilicite (art. 3302 din Codul penal și prin legalizarea posibilității aplicării confiscării extinse (art.1061 din Codul penal). Referitor la implementarea prevederilor Capitolului IV din Convenție,

implementări mai eficiente a prevederilor art. 333 (luarea de mită) și art. 334 (darea de mită) din Codul penal, asigurarea implementării eficiente a prevederilor referitoare la răspunderea penală a persoanelor juridice, revizuirea sancțiunilor pentru infracțiunile de corupție, în sensul majorării acestora, ca să poată fi încadrate în categoria celor grave sau deosebit de grave și, respectiv, să fie posibilă aplicarea, în privința acestora, a prevederilor legii cu privire la protecția martorilor și altor participanți la procesul penal.

Sistemul de achiziții publice discutat la Bălți

Deficiențele de funcționare a sistemului de achiziții publice la nivel local au fost discutate în cadrul unei mese rotunde la Bălți. Evenimentul a avut ca scop discutarea problemelor de

ordin local din sistemul de achiziții publice, a celor care țin de monitorizarea proceselor de achiziții, precum și a dificultăților cu care se confruntă agenții economici

în legătură cu participarea lor la concursurile de achiziții publice. Participanții la dezbateri au luat cunoștință de cele mai recente materiale din presă, realizate de Centrul de Investigații Jurnaliste, dar și

de dosarele de corupție instrumentate de CNA.

Vorbitorii au punctat mai multe probleme cu care se confruntă sistemul achizițiilor publice, printre care lipsa transparenței în administrarea banilor publici, lipsa planificării bazate pe studiul necesităților comunității în procesul de achiziții, implicare insuficientă din partea societății civile,

precum și numărul limitat de ofertanți.

Notă. Masa rotundă a fost organizată de Asociația Femeilor de Afaceri din mun. Bălți în cadrul proiectului „Banii publici sunt și banii mei”, proiect implementat de Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă (AGER) în parteneriat cu Centrul de Investigații Jurnaliste.

Experiența anticorupție a Estoniei

Un training anticorupție cu genericul „Lupta împotriva corupției – experiența Estoniei” a fost găzduit de Centrul Național Anticorupție în perioada 5 – 7 aprilie 2016. Instruirea a avut ca scop prezentarea practicilor de succes ale Estoniei în ceea ce privește dezvoltarea managementului de etică, prevenirea și combaterea actelor de corupție, inclusiv la nivel înalt, cât și pentru îmbunătățirea cadrului național de reglementare a politicilor anticorupție.

Lucrările evenimentului s-au desfășurat în cadrul a patru sesiuni tematice, care au inclus ateliere de lucru cu studierea și discutarea studiilor de caz.

În calitate de experți, în cadrul instruirii, au participat oficiali de nivel înalt ai instituțiilor specializate din Estonia: Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor, Serviciul Securitate Internă al Estoniei, Poliția Criminală Centrală din Estonia și Oficiul Național de Audit din Estonia.

Instituțiile moldovene au fost reprezentate de oficiali din cadrul Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne, Procuraturii Anticorupție, Curții de Conturi și Transparency International – Moldova, care au efectuat un schimb de informații și bune practici în domeniul anticorupție cu echipa estoniană.

Avocat, cercetat penal

Un avocat din Vulcănești a fost reținut de ofițerii DGT „Sud” a CNA și procurori, fiind bănuț de trafic de influență. În fapt, apărătorul ar fi pretins 1 500 de euro, susținând că ar putea determina președintele Judecătoriei Comrat și procurorul de caz să adopte o decizie neprivativă de libertate în privința denunțatorului, învinuit de jaf.

Urmare a măsurilor speciale de investigație și a acțiunilor de urmărire penală, avocatul a fost prins în fla-

grant delict, după primirea sumei de 1.500 de euro.

După efectuarea percheziției corporale, banii au fost găsiți în buzunarul interior al sacoului bărbatului și au fost predați benevol de către acesta. Astfel, bănuțul a fost reținut, conform prevederilor art. 166 din Codul de procedură penală.

Pe acest caz a fost pornită cauză penală, avocatul riscând o pedeapsă cu închisoare de la 2 la 6 ani sau amendă în mărime de până la 80.000 de lei.

Andrei BLANOVSCI**14 august 1929 – 10 aprilie 2016**

Seara zilei de 10 aprilie 2016 ne-a adus o veste tristă: s-a stins din viață un om de o rară capacitate intelectuală și spirituală, de o inexprimabilă corectitudine și rezistență, de o divină bunătate și căldură sufletească – cel care a fost Andrei BLANOVSCI.

Parcă mai ieri a fost omagiat la cei 85 de ani împliniți, parcă mai ieri intra în aulele Academiei cu un licăr deosebit în ochi, parcă mai ieri îl vedeam energic, cu multe idei pe care le împărtășea la catedră, la bibliotecă, în cercul colegilor...

Născut la 14 august 1929 în satul Budăi, raionul Telenești, într-o familie de țărani, a avut o copilărie și o adolescență marcate de timpurile grele de până și după război. Cu toate acestea, a absolvit școala medie din Telenești, după care și-a început activitatea de muncă în calitate de profesor la școala din Crăsnășeni. Urmează studiile la Școala pedagogică din Orhei, serviciul militar, iar revenind la baștină, este ales prim-secretar al Comitetului Raional al komsomolului din Telenești.

Fiind o fire înzestrată cu spiritul meditativ, s-a angajat

cu însuflețire în anevoiosul proces de dezvoltare a societății, în identificarea unor soluții adecvate, a căilor și metodelor relevante prin care s-ar fi putut îmbunătăți viața oamenilor de la sat. Aceste calități i-au permis să se implice intens în procesul de dezvoltare a agriculturii în perioada, în care deținea funcția de președinte de colhoz în satul natal.

Fascinat de domeniul economiei și înțelegând necesitatea și importanța acestuia pentru dezvoltarea unui stat, dl A. Blinovschi își face studiile la doctoratură (pe atunci aspiratură) la cea mai prestigioasă instituție din or. Moscova de pe acele timpuri – Academia de Științe Sociale pe lângă Comitetul Central al P.C.U.S. și susține cu brio teza

de candidat (azi doctor) în științe economice.

Grație experienței și calităților deosebite profesionale și personale, dl A. Blinovschi a fost ales în funcția de prim-secretar al Comitetului Raional de partid Dubăsari, mai târziu fiind ales în calitate de deputat în Sovietul Suprem al R.S.S.M.

Îndemnat de aceste preocupări, dl A. Blinovschi a rămas fidel și activității de cercetare, domeniu în care și-a spus cuvântul atât în calitate de savant, cât și în calitate de practician. Timp de zece ani a deținut funcția de director al Institutului de Cercetări Științifice în domeniul economiei agrare, concomitent realizând și activitate didactică la Universitatea de Stat din Moldova.

Din anul 2000 dl Andrei Blinovschi este conferențiar la Catedra economie și management public a Academiei de Administrare Publică.

Cercetătorul A. Blinovschi a devenit și un profesor excelent, care a educat numeroase generații de studenți, masteranzi și doctoranzi în domeniul științei economice, fiind apreciat de către discipolii săi, care își

amintesc cu considerațiune de cursurile predate de dumealui.

Profesorul A. Blinovschi este autor și coautor a cca 200 de lucrări științifice și didactice, în care sunt reflectate evoluția științei economice și a gândirii economice de-a lungul timpului, formarea noii mentalități în acest domeniu, abordarea teoretică a economiei din sectorul public, particularitățile constituirii și evoluției economiei naționale a Republicii Moldova etc.

Viața și activitatea dlui Andrei Blinovschi constituie un exemplu viu de dăruire totală muncii. Orice funcție ar fi deținut, eforturile sale continue au fost mereu orientate spre materializarea unor idealuri, iar omenia, tactul și răbdarea au rămas cartea de vizită a Domniei Sale.

În memoria celor care l-au cunoscut, cercetătorul și profesorul Andrei Blinovschi va rămâne o sursă inepuizabilă de energie, un focar de noi idei, om de o cumsecădenie rar întâlnită în zilele noastre, care pe parcursul întregii vieți a dus o luptă neostenită pentru crearea unei atitudini deschise asupra acțiunilor, lucrurilor și a oamenilor. Veșnică să-i fie amintirea.

Collectivul Academiei de Administrare Publică

Abonarea 2016

Continuă abonarea pentru anul 2016 la revista științifico-metodică trimestrială „ADMINISTRAREA PUBLICĂ” și la ziarul „FUNȚIONARUL PUBLIC,” publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista „Administrarea Publică” apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Ziarul „Funcționarul public” apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

**ECHIPA
REDACȚIONALĂ:**

Mihai MANEA - șef Secție

Ion AXENTI - secretar responsabil

Vitalie NICA - redactor, designer

Luminița BOICIUC - redactor

**ADRESA
NOASTRĂ:**

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 350.

Dat la tipar 15.04.2016

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” - publicație a Academiei de Administrare Publică.